

EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO

Bryssel, 30. lokakuuta 2007 (31.10)
(OR. en)

14519/07

AUDIO 37
TELECOM 129
CONSOM 124
PI 43

SAATE

Lähettiläjä: Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU,
johtaja

Saapunut: 25. lokakuuta 2007

Vastaanottaja: Javier SOLANA, pääsihteeri, korkea edustaja

Asia: **KOMISSION KUODES KERTOMUS EUROOPAN
PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE
direktiivin 89/552/ETY ”televisio ilman rajoja” soveltamisesta**

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena komission asiakirja KOM(2007) 452 lopullinen.

Liite: KOM(2007) 452 lopullinen

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 24.10.2007
KOM(2007) 452 lopullinen

**KOMISSION KUODES KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ
ALUEIDEN KOMITEALLE**

direktiivin 89/552/ETY ”televisio ilman rajoja” soveltamisesta

**KOMISSION KUUKES KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ
ALUEIDEN KOMITEALLE**

direktiivin 89/552/ETY ”televisio ilman rajoja” soveltamisesta

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
1.1.	Taustaa	3
1.2.	Euroopan televisiomarkkinoiden kehitys	3
2.	Direktiivin soveltaminen	4
2.1.	Lainkäyttövalta (2 artikla)	4
2.2.	Yhteiskunnallisesti erityisen merkittävät tapahtumat (3 a artikla)	5
2.3.	Eurooppalaisten televisio-ohjelmien jakelun ja tuotannon edistäminen (4 ja 5 artikla)	6
2.4.	Mainontaa koskevien säännösten soveltaminen (10–20 artikla)	7
2.5.	Alaikäisten suojelu ja yleinen järjestys (2 a, 22 ja 22 a artikla)	7
2.6.	Jäsenvaltioiden viranomaisten ja komission välinen koordinointi	8
3.	Audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiiviehdotus	8
4.	Kansainväliset näkökohdat	9
4.1.	Laajentuminen – kehitysnäkymät	9
4.2.	Kulttuuriseen monimuotoisuuteen liittyvät kansainväliset puitteet	9
4.3.	Yhteistyö Euroopan neuvoston kanssa	10
5.	Päätelmät	10

1. JOHDANTO

1.1. Taustaa

Komissio antaa tällä tiedonannolla Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle direktiivillä 97/36/EY¹ muutetun direktiivin 89/552/ETY² ("televisio ilman rajoja" -direktiivi, jäljempänä 'direktiivi') 26 artiklan mukaisen kuudennen kertomuksen direktiivin soveltamisesta. Kertomus käsittelee direktiivin soveltamista vuosina 2005–2006.

Kertomuksen päätavoitteena on kuvata ja analysoida direktiivin soveltamisessa tarkasteltavana ajanjaksona esiin nousseita huomionarvoisia kysymyksiä³. Komissio on antanut ehdotuksen direktiivin uudistamiseksi, joten kertomuksessa viitataan myös ehdotuksen viimeaikaiseen etenemiseen. Ehdotus on parhaillaan neuvoston ja parlamentin käsiteltävänä yhteispäätösmenettelyssä⁴.

1.2. Euroopan televisiomarkkinoiden kehitys

Viime vuosina televisiomarkkinat ovat kohdanneet merkittäviä haasteita, jotka ovat luonteeltaan sekä taloudellisia että teknologisia. Perinteiset tulovirrat, kuten lupamaksu- ja mainostulot, ovat pysyneet vakaalla tasolla ja samalla tulonlähteet ovat edelleen monipuolistuneet palvelumuotojen lisääntymisen myötä. Tämä on auttanut alaa parantamaan taloudellista tulostaan liikevaihdossa mitattuna (radio-/televisioyhtiöiden yhteenlasketut nettotulot olivat vuonna 2004 noin 72,8 miljardia euroa, eli kasvua vuoteen 2003 nähden oli 7,9 prosenttia⁵). Tämä trendi ei kuitenkaan ole estänyt toimijoiden keskittymistä tietyillä markkinasegmenteillä, kuten maksutelevisiopalveluissa, joilla liiketoimintaolosuhteet eivät monissa tapauksissa ole sallineet useamman toimijan rinnakkaiseloä yksittäisillä kansallisilla markkinoilla.

Digitaalilähetysten ja sittemmin IP-lähetysten ja muunlaisen verkkosisällön kehityksen myötä alalle on tullut vielä yksi uusi muutostekijä, jonka avulla ala voi ennennäkemättömässä määrin monimuotoistaa palvelujaan. Nämä teknologiset kehityssuuntaukset tulevat varmasti vaikuttamaan alaan tulevina vuosina ja lisäämään kilpailua sekä alan nykytoimijoiden keskuudessa että uusien markkinatulokkaiden taholta. Toistaiseksi on kuitenkin mahdotonta ennustaa, mikä liiketoimintamalli tulee hyötymään eniten teknologisten puiteiden muutoksesta. Komissio on joka tapauksessa asettanut analogisten lähetysten lopettamisen ohjeelliseksi tavoiteajankohdaksi vuoden 2012⁶.

¹ EYVL 202, 30.7.1997, s. 60.

² EYVL 298, 17.10.1989, s. 23.

³ Soveltamista koskeva viides kertomus on julkaistu viitenumerolla KOM(2006) 49 lopullinen.

⁴ Lisätietoa direktiivin uudistamisesta osoitteessa:

http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/tvwf/modernisation/proposal_2005/index_en.htm.

⁵ Euroopan audiovisuaalialan seurantakeskus, vuosikirja 2006.

⁶ KOM(2005) 204 lopullinen, 24.5.2005.

Laajentuneessa yhteisössä vuoden 2006 puolivälissä tarjolla olleiden palvelujen määrä ylitti aiemmat ennusteet. Tarjolla oli 122:n valtakunnallisen analogisen kanavan lisäksi eri jakelukanavien (kaapeli, satelliitti, maanpäällinen verkko, IPTV) kautta noin 1 335 digitaalikanavaa⁷. Osa näistä kanavista oli suunnattu toisen jäsenvaltion markkinoille tai ne toimivat EU:n ulkopuolelta käsin. Vuoden 2006 puolivälissä tällaisia kanavia oli 370⁸. Valtakunnallisesti tai ylikansallisesti näkyvien kanavien lisäksi tarjolla arvioidaan olevan noin 3 000 alueellista kanavaa⁹.

Vaikka tarjonta näin ollen onkin lisääntynyt ja monipuolistunut, ihmiset eivät merkittävästi ole muuttaneet yleisiä katselutottumuksiaan. Katsojakunta on selvästi entiseen verrattuna pirstaloitunut, kun katsojia on tietyssä määrin siirtynyt uusille digitaalikanaville. Pitkään ennustettu Internetin käytön lisääntyminen television katselun kustannuksella ei kuitenkaan ole käynyt toteen. Joissakin maissa (Belgia, Ranska, Irlanti, Puola) katselu-aika vuonna 2005 jopa lisääntyi vuoteen 2004 verrattuna. Unkarissa on edelleen pisimmät katseluajat (265 minuuttia päivässä), kun taas Tanskassa television katseluun käytetään vähiten aikaa (153 minuuttia päivässä).

2. DIREKTIIVIN SOVELTAMINEN

2.1. Lainkäyttövalta (2 artikla)

Direktiivin kulmakivenä on alkuperämaaperiaate. Palveluilla, jotka ovat tarjoajansa sijoittautumisvaltion lainsäädännön mukaisia, on periaatteen mukaan vapaa liikkuvuus yhteisön sisämarkkinoilla. Direktiivin 2 a artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltio voi kuitenkin poiketa 2 a artiklan 1 kohdasta, jos toisesta jäsenvaltiosta tuleva televisiolähetys ilmiselvästi, törkeästi ja vakavasti rikkoo 22 artiklan 1 tai 2 kohdan tai 22 a artiklan säännöksiä.

Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ilmoitti tämän säännöksen nojalla 20. joulukuuta 2004 komissiolle aikomuksestaan kieltää nimellä *Extasi TV* tunnettu palvelu. Syyksi se ilmoitti, että kyseinen televisiopalvelu oli ilmiselvästi, törkeästi ja vakavasti rikkonut direktiivin 22 artiklan säännöksiä. Ohjelmaa lähetettiin satelliittiverkkoon Espanjassa sijaitsevalla lähetyslaitteistolla, mutta ohjelmasisällöt koottiin ja editoitiin Italiaan sijoittautuneen *Digital World Television* -yhtiön (DWT) toimesta. Tästä syystä asiassa ilmeni epäselvyyttä siitä, minkä jäsenvaltion – Italian vai Espanjan – lainkäyttövaltaan kyseinen lähetystoiminnan harjoittaja kuului.

Yhdistynyt kuningaskunta noudatti kaikkia kuulemisvelvoitteita, mutta säännösten vastainen toiminta jatkui. Kirjeellään 9. helmikuuta 2005 Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti komissiolle antaneensa vuoden 1990 radio- ja televisiotoimintaa koskevan lakinsa (*Broadcasting Act 1990*) 177 pykälän nojalla määräyksen, jolla kielletään tietyt toimenpiteet, joita kyseisen

⁷ Euroopan audiovisuaalialan seurantakeskus, vuosikirja 2006.

⁸ Euroopan audiovisuaalialan seurantakeskus, vuosikirja 2006.

⁹ Euroopan audiovisuaalialan seurantakeskus, vuosikirja 2006.

ohjelmasisällön vastaanotto Yhdistyneessä kuningaskunnassa edellyttää. Komissio päätti 11. heinäkuuta 2005, että Yhdistyneen kuningaskunnan toimenpiteet olivat direktiivin 2 a artiklan 2 kohdan nojalla yhteisön oikeuden mukaisia¹⁰.

Samanlaisia toimivaltaongelmia nousi esiin RTL-TVi -, Club RTL - ja "Plug TV" -palvelujen kohdalla. Niiden osalta oli epäselvää, kuuluivatko ne Belgian vai Luxemburgin lainkäyttövaltaan. Yhteyskomitean kokouksessa 15. marraskuuta 2006 Belgian edustajat antoivat esityksensä asiassa. Tilanteesta keskusteltiin muiden asianomaisten edustajien kanssa. Edustajat sopivat lisäävänsä yhteistyötä käytännön ratkaisujen löytämiseksi vastaavanlaisiin ongelmiin¹¹.

2.2. Yhteiskunnallisesti erityisen merkittävät tapahtumat (3 a artikla)

Direktiivin 3 a artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteitä varmistaakseen, että tapahtumia, joilla kyseinen jäsenvaltio katsoo olevan erityistä yhteiskunnallista merkitystä, ei lähetetä siten, että merkittävää osaa yleisöstä estetään seuraamasta niitä maksuttoman television kautta. Direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaan komissio varmistaa toimenpiteistä ilmoituksen saatuaan, että ne ovat yhteisön oikeuden mukaisia. Komissio myös julkaisee tiedot jäsenvaltioiden toteuttamista toimenpiteistä.

Yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti 15. joulukuuta 2005 asiassa *Infront v. komissio*¹², että koulutus- ja kulttuuripääosaston pääjohtajan kirje, jolla hän ilmoitti Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisille, että Euroopan komissio ei aikonut riitauttaa toimenpiteitä, jotka koskivat kyseisessä jäsenvaltiossa yhteiskunnallisesti erityisen merkityksellisten tapahtumien televisiointia, muodosti yhteisön perustamissopimuksen 249 artiklassa tarkoitetun päätöksen. Tällä perusteella tuomioistuin kumosi päätöksen muotomääräysten rikkomisen vuoksi, koska sitä annettaessa ei ollut noudatettu kollegiaalista menettelyä, toimivallan siirtoa ja päätösten toimeenpanoa koskevia komission määräyksiä.

Tuomion jälkeen komissio on antanut Yhdistyneen kuningaskunnan toimenpiteistä uuden päätöksen noudattaen kollegiaalista menettelyä, toimivallan siirtoa ja päätösten toimeenpanoa koskevia määräyksiään. Lisäksi komissio on saattanut kaikki ennen *Infront*-tuomiota ilmoitettuja jäsenvaltioiden toimenpiteitä koskevat tarkastuksensa tuomioistuimen toteamusten mukaisiksi ja antanut niistä komission päätökset julkaistaviksi yhdessä kansallisten toimenpiteiden kanssa *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti¹³.

Komissio tulee noudattamaan tuomioistuimen toteamuksia myös jäsenvaltioiden kaikkien sellaisten toimenpiteiden yhteydessä, jotka on ilmoitettu komissiolle

¹⁰ C(2005) 2335 lopullinen.

¹¹ Ks. kohta 2.6 jäljempänä.

¹² Asia T-33/01, Kok. 2005, s. II-5897.

¹³ Päätökset 25. kesäkuuta 2007, ei vielä julkaistu.

Infront-tuomion jälkeen. Näin on tehty esimerkiksi Suomen komissiolle 2. lokakuuta 2006 ilmoittamien toimenpideluonnosten yhteydessä. Komissio on tarkastanut toimenpiteet yhteyskomitean annettua niistä puoltavan lausunnon. Siitä, ovatko kyseiset toimenpiteet yhteisön oikeuden mukaisia, on annettu virallinen päätös, joka julkaistaan yhdessä kansallisen tason toimenpiteiden kanssa¹⁴.

2.3. Eurooppalaisten televisio-ohjelmien jakelun ja tuotannon edistäminen (4 ja 5 artikla)

Komissio antoi 22. elokuuta 2006 seitsemännen tiedonantonsa direktiivin 4 ja 5 artiklan soveltamisesta. Tiedonanto kattaa EU25-alueen ja koskee vuosia 2003–2004¹⁵.

Eurooppalaisten teosten keskimääräinen osuus lähetyksistä EU25-alueella oli 65,18 prosenttia vuonna 2003 ja 63,32 prosenttia vuonna 2004. Neljän vuoden aikana (2001–2004) osuus oli pienentynyt 3,63 prosentilla. Kuuden vuoden jaksolla (1999–2004) eurooppalaisten teosten osuus oli kuitenkin kasvanut kokonaisuudessaan 2,64 prosenttia. Arvioitaessa kehitystä direktiivin 4 artiklan suhteen on otettava huomioon kaksi tekijää. Ensinnäkin vuotta 2004 koskeviin lukuihin sisältyvät Euroopan unioniin vuonna 2004 liittyneet 10 uutta jäsenvaltiota. Toiseksi laskentatapaa on muutettu siten, että toissijaiset kanavat, joiden yleisöosuus on alle kolme prosenttia, on nyt otettu mukaan eurooppalaisten teosten keskimääräisiä osuuksia koskeviin laskelmiin. Näistä tuloksista käy ilmi, että lyhyellä aikavälillä tapahtuneesta lievästä laskusta huolimatta eurooppalaisten teosten osuus on EU:ssa jatkuvasti selvästi yli 60 prosenttia huomioon otettavasta kokonaislähetysajasta. Kehitys on ollut myönteistä erityisesti ensimmäistä kertaa tähän seurantaan osallistuneissa 10 uudessa jäsenvaltiossa. On myös syytä huomata, että artiklan noudattamisaste nousi viitekautena koko EU:n tasolla yli neljällä prosentilla. Kokonaisuudessaan direktiivin 4 artiklan soveltaminen EU:ssa on siis ollut tyydyttävää.

Riippumattomien tuotantoyhtiöiden eurooppalaisten teosten osuus EU25-alueella oli 31,39 prosenttia vuonna 2003 ja 31,50 prosenttia vuonna 2004. On huomionarvoista, että 15 vanhan jäsenvaltion ja 10 uuden jäsenvaltion kanavien välillä ei tältä osin ollut eroa juuri ollenkaan, sillä uusien jäsenvaltioiden kanavilla keskimääräinen osuus oli 31,55 prosenttia eli jopa korkeampi kuin 15 vanhassa jäsenvaltiossa (31,47 prosenttia). Yleisesti ottaen ja aiempiin tarkastelujaksoihin verrattuna kuutena peräkkäisenä vuotena (1999–2004) oli laskua yhteensä 6,25 prosenttia. Riippumattomien tuotantoyhtiöiden uudehkojen eurooppalaisten teosten lähetysoosuudet ovat kuitenkin pysyneet suhteellisen suurina (yli viidennes huomioon otettavasta lähetysajasta). Riippumattomien tuotantoyhtiöiden eurooppalaisten teosten osuus ylittää reilusti direktiivin 5 artiklassa asetetun 10 prosentin tavoitteen.

¹⁴ Suomen hallitus saattoi toimenpiteet voimaan 22. helmikuuta 2007. Niistä ilmoitettiin komissiolle 26. maaliskuuta 2007.

¹⁵ Komissio valmistelee parhaillaan vuodet 2005–2006 kattavaa kahdeksatta tiedonantoa 4 ja 5 artiklan soveltamisesta.

2.4. Mainontaa koskevien säännösten soveltaminen (10–20 artikla)

Säännösten rikkomista koskevat komission menettelyt liittyivät tarkasteluajanjaksona pääasiassa mainontasääntöjen rikkomiseen. Sääntöjen rikkomisesta saatiin vihiä joko kansalaisten valitusten kautta tai riippumattoman konsultin harjoittaman seurannan avulla. Riippumaton konsulttiyritys laati maaraportit, jotka sisälsivät tarvittavaa tietoa siitä, miten lähetystoiminnan harjoittajat olivat tietyissä jäsenvaltioissa tiettyinä ajanjaksona noudattaneet televisiomainontaa koskevia määrällisiä sääntöjä. Vuonna 2006 tutkittiin tilanne viidessä jäsenvaltiossa. Raportit on asianmukaisesti toimitettu komissiolle, joka ryhtyy tarvittaviin jatkotoimiin.

Komissio toimitti riippumattoman konsultin seurantaraportin perusteella Belgian kuningaskunnalle vuonna 2004 perustellun lausunnon, minkä jälkeen se kävi tiiviitä keskusteluja Belgian viranomaisten kanssa. Koska sääntelyviranomaiset onnistuivat tehostamaan niiden vastuulle kuuluvien lähetystoiminnan harjoittajien valvontaa, komissio päätti 4. huhtikuuta 2006 lopettaa asian käsittelyn¹⁶. Italialle lähetettiin virallinen ilmoitus koskien lyhyiden mainospätkien (ns. minispottien) sijoittamista jalkapallo-otteluiden uusintalähetyksiin. Tällaisen käytännön katsottiin olevan ristiriidassa direktiivin sääntöjen kanssa. Italian tehtyä muutoksia televisiomainontaa koskevaan lainsäädäntöön¹⁷ komissio lopetti direktiivin sääntöjen rikkomisen johdosta käynnistetyn menettelyn 12. joulukuuta 2006.

2.5. Alaikäisten suojele ja yleinen järjestys (2 a, 22 ja 22 a artikla)

Vuonna 2004 komissio ilmoitti ANPBA-järjestölle (*Asociación Nacional para la Protección y el Bienestar de los Animales*) hylkäävänsä sen pyynnön kieltää espanjalaisia lähetystoiminnan harjoittajia lähettämästä televisiointeja härkätaisteluista. Päätöksessä otettiin huomioon se, että jäsenvaltioista, joihin tällaisia ohjelmia lähetettiin, ei ollut saatu minkäänlaisia valituksia, joissa olisi ilmaistu aikeita poiketa direktiivin 2 a artiklan 2 kohdassa säädetystä vapaudesta vastaanottaa toisten jäsenvaltioiden televisiolähetyksiä. Päätöksen saatuaan ANPBA teki asiasta valituksen Euroopan oikeusasiamiehelle. Tapauksen tutkittuaan oikeusasiamies ei havainnut minkäänlaisia merkkejä siitä, että komissio olisi tehnyt hallinnollisia virheitä asian käsittelyssä. Näin ollen asia saatettiin päätökseen 12. tammikuuta 2006 tehdyllä päätöksellä¹⁸. Komissio oli päättänyt asian käsittelyn jo aiemmin¹⁹.

¹⁶ Useimmat seurantaraportissa todetut direktiivin säännösten rikkomiset tapahtuivat Flanderin alueelle sijoittautuneiden lähetysyhtiöiden toimesta. Sittemmin Flanderin televisiotoimintalain noudattamisen ja lähetystoiminnan harjoittajien valvontaa on kehitetty huomattavasti. Lisäksi Flanderin hallitus perusti 10. helmikuuta 2006 Flanderin mediavalvontaviranomaisen (*Vlaamse Regulator voor de Media*), jolla on laajemmat toimivaltuudet kuin aiemmalla *Commissariaat van de Media* -elimellä.

¹⁷ Ks. erityisesti delibera 250/04/CSP:llä delibera Nr. 538/01/CSP:n 4 artiklaan tehdyt muutokset.

¹⁸ Valitus 3133/2004 JMA Euroopan komissiota vastaan. Päätös julkaistu osoitteessa: <http://www.ombudsman.europa.eu/decision/en/043133.htm>.

¹⁹ Tätä koskeva päätös tehtiin 12. lokakuuta 2005.

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 20. joulukuuta 2006 suosituksen alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta ja oikeudesta vastineeseen. Suositus pohjautuu vuonna 1998 annettuun aiempaan neuvoston suositukseen, joka pysyy edelleen voimassa. Uusi suositus kattaa myös medialukutaidon, (itse- ja yhteis-)sääntelyelinten välisen yhteistyön ja kokemusten ja hyvien toimintatapojen vaihdon, syrjinnän vastaiset toimet kaikissa tiedotusvälineissä sekä oikeuden vastineeseen verkkomediassa. Komissio raportoi säännöllisesti suosituksen täytäntöönpanosta ja vaikuttavuudesta, ja ehdottaa siihen tarvittaessa muutoksia.

2.6. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja komission välinen koordinointi

Yhteyskomitea kokoontui 6. huhtikuuta 2005 (22. kokous), 14. lokakuuta 2005 (23. kokous) ja 15. marraskuuta 2006 (24. kokous). Aiemmin 21. lokakuuta 2004 pitämässään kokouksessa (21. kokous) yhteyskomitea päätti avoimuuden lisäämiseksi julkistaa kaikki pöytäkirjansa. Pöytäkirjat ovat nyt luettavissa komission verkkosivuilla²⁰.

Komitea seurasi ”televisio ilman rajoja” -direktiivin uudistuksen valmistelua, käsittelee useaan otteeseen lainkäyttövaltaan liittyviä kysymyksiä ja yleensäkin seurasi direktiivin soveltamista. Luxemburgin ja Belgian edustajat ilmaisivat 24. kokouksessa halukkuutensa löytää ratkaisu sen varmistamiseksi, että CLT-yhtiö noudattaa Belgian ranskankielisen yhteisön määräyksiin sisältyviä, audiovisuaalituotantoja koskevia sitoumuksia. Samassa kokouksessa komitea otti myönteisen kannan Suomen kaavailemiin direktiivin 3 a artiklan (erityisen merkittävät tapahtumat) mukaisiin toimenpiteisiin.

Maaliskuussa 2005 pidetyssä kokouksessa keskusteltiin vihanlietonnasta EU:n ulkopuolelta tulevista lähetyksissä, kuten *Al Manar*- ja *Sahar 1* -kanavien lähetyksissä. Keskustelujen johdosta komissaari Reding kutsui koolle kansallisten sääntelyviranomaisten korkean tason ryhmän vuosikokoukseen maaliskuussa 2006. Vuosikokouksessa käsiteltiin useita kysymyksiä ja varsinkin maaliskuussa 2005 tehtyjä sitoumuksia, jotka liittyvät Euroopan unionin perusoikeuskirjaan ja Euroopan yleissopimukseen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi kirjattuihin perusvapauksiin.

3. AUDIOVISUAALISIA MEDIAPALVELUJA KOSKEVA DIREKTIIVIEHDOTUS

Uudistettua audiovisuaalipalveludirektiiviä koskeva lainsäädäntöehdotus²¹ annettiin joulukuussa 2005. Tätä ennen oli järjestetty kaksi julkista kuulemistä (vuosina 2003 ja 2005) ja sidosryhmäkonferenssi Liverpoolissa syyskuussa 2006²².

Lainsäädäntöehdotus on parhaillaan parlamentin ja neuvoston yhteispäätösmenettelyssä. Komission ehdotuksesta toukokuussa 2006 käytyjen

²⁰ http://ec.europa.eu/comm/avpolicy/reg/tvwf/contact_comm/index_en.htm.

²¹ http://ec.europa.eu/comm/avpolicy/reg/tvwf/modernisation/proposal_2005/index_en.htm.

²² http://ec.europa.eu/comm/avpolicy/reg/tvwf/modernisation/index_en.htm.

alustavien keskustelujen pohjalta neuvosto pääsi Suomen puheenjohtajakaudella 13. marraskuuta 2006 yhteisymmärrykseen yleisestä lähestymistavasta.

Parlamentti oli pitkälti komission ehdotuksen kannalla sen ensimmäisessä käsittelyssä 13. joulukuuta 2006. Yhteisymmärrykseen päästiin soveltamisalaa, yhteis- ja itsesääntelyä, eurooppalaisia teoksia ja kaksitasoista lähestymistapaa koskevista kysymyksistä. Parlamentin ehdottamat tarkistukset²³ ovat pääosin linjassa neuvoston omaksuman yleisen lähestymistavan kanssa. Komissio antoi muutetun ehdotuksensa 29. maaliskuuta 2007. Yhteisestä kannasta päästiin poliittiseen yhteisymmärrykseen Saksan puheenjohtajakaudella 24. toukokuuta 2007²⁴.

4. KANSAINVÄLISET NÄKÖKOHDAT

4.1. Laajentuminen – kehitysnäkymät

Jäsenvaltioiden määrä kasvoi tarkasteluajanjaksona 25:stä 27:ään Romanian ja Bulgarian liittyttyä EU:hun 1. tammikuuta 2007. EU:n ja tuolloisten ehdokasmaiden välisiä suhteita kehitettiin lähentymisstrategioiden mukaisesti. Komissio seurasi prosessia kiinnittäen erityistä huomiota direktiivin täytäntöönpanon edellyttämien hallinnollisten ja oikeudellisten valmiuksien kehitykseen.

Nyt jäsenehdokkaista ovat Kroatia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia sekä Turkki. EU käynnisti viralliset liittymisneuvottelut Kroatian ja Turkin kanssa 3. lokakuuta 2005. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa neuvotteluja ei vielä ole aloitettu.

Eurooppa-neuvosto on useaan otteeseen korostanut Länsi-Balkanin maiden mahdollisuuksia tulla EU:n jäseniksi. Komission strategiana on yhteistyössä Euroopan neuvoston kanssa tuoda näiden maiden audiovisuaalipolitiikkaa lähemmäs eurooppalaisen median normeja.

4.2. Kulttuuriseen monimuotoisuuteen liittyvät kansainväliset puitteet

Tarkasteluajanjaksona otettiin merkittäviä askelia eurooppalaisen audiovisuaalipolitiikan yhteisten tavoitteiden tueksi, kun kulttuurisen monimuotoisuuden tärkeys sai tunnustusta kansainvälisellä tasolla.

Yhteisö ratifioi 18. joulukuuta 2006 UNESCO:n yleiskokouksen 20. lokakuuta 2005 hyväksymän yleissopimuksen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä. Ratifioinnilla yhteisö edesauttoi merkittävästi yleissopimuksen nopeaa voimaantuloa (3 kuukautta 30:n ratifiointiasiakirjan

²³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2006-0559+0+DOC+XML+V0//FI>.

²⁴ Lisätietoja:
http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/tvwf/modernisation/proposal_2005/index_en.htm.

tallettamisesta, eli 18. maaliskuuta 2007) ja sopimuksen täytäntöönpanoprosessin käynnistymistä.

Lisäksi EU sai Maailman kauppajärjestön WTO:n 17 jäsenen kanssa päätökseen neuvottelut palvelukaupan GATS-yleissopimukseen sisältyvien palvelukaupan sitoumusten muutoksista. Muutoksia tarvittiin vuoden 1995 jälkeen EU:hun liittyneiden 13 jäsenvaltion sitoumusten saattamiseksi linjaan 12 vanhemman jäsenvaltion sitoumusten kanssa ja yhteisen sitoumusjärjestelmän aikaansaamiseksi koko EU:lle. Tavoitteena oli siis 25:n jäsenvaltion EU:n yhteinen GATS-sitoumusjärjestelmä. Neuvotteluissa päästiin kulttuurisen monimuotoisuuden kannalta myönteisiin tuloksiin: audiovisuaalialalla on nyt laajentuneessa EU:ssa yhtäläiset GATS-takeet (eli ei markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevia sitoumuksia) ja 25 jäsenvaltion osalta todetaan nyt nimenomaisesti, että televiestintäpalveluja koskevat sitoumukset eivät koske sisällöntarjontaa. Lisäksi saatiin selvät takeet siitä, että tietoteknisten palvelujen alan sitoumukset eivät koske tietoteknisten palvelujen ja niihin liittyvien palvelujen mahdollistamia audiovisuaalipalveluja.

4.3. Yhteistyö Euroopan neuvoston kanssa

Komissio osallistuu tarkkailijana mediaa ja uusia viestintäpalveluja käsittelevän CDMC-ohjauskomitean kokouksiin. CDMC ohjaa kaikkien media- ja viestintäkysymyksiä käsittelevien asiantuntijaryhmien ja alaryhmien työtä. Tässä yhteydessä tärkein näistä työryhmistä on rajat ylittäviä televisiolähetysiä käsittelevä pysyvä komitea, joka seuraa rajat ylittävistä televisiolähetyksistä tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Tämä pysyvä komitea, jossa komissio myös on tarkkailijana, käynnisti hiljattain valmistelut yleissopimuksen tarkistamista varten. Tarkistusprosessissa päätettiin noudattaa sekä komission että Euroopan neuvoston jo monien vuosien ajan vaalimaa johdonmukaisuutta näiden kahden sääntelyvälineen välillä.

Lisäksi Euroopan komissio käynnisti aloitteen eurooppalaisia audiovisuaalialan sääntelynormeja koskevan tietoisuuden lisäämiseksi Länsi-Balkanin alueella ja alueen poliittisen uudistusprosessin tukemiseksi yhteistyössä Euroopan neuvoston kanssa. Länsi-Balkanilla ja Brysselissä järjestettiin joukko seminaareja, joilla pyrittiin edistämään tiedonvaihtoa eurooppalaisista sääntelynormeista ja mediapolitiikan tilanteesta kussakin Länsi-Balkanin maassa. Aloitteen keskeisiin saavutuksiin lukeutuvat tiiviimpi alueellinen yhteistyö sekä parempi tietoisuus median vapauksiin liittyvistä eurooppalaisista normeista ja audiovisuaalialan EU-säännöstöstä²⁵.

5. PÄÄTELMÄT

Direktiivi on yhä tehokas keino taata televisiopalvelujen vapaa tarjonta Euroopan unionissa. Perustamissopimuksen soveltamisen valvojan ominaisuudessa komissio seuraa edelleen tarkkaan direktiivin käytännön

²⁵ http://ec.europa.eu/avpolicy/ext/enlargement/index_en.htm.

täytäntöönpanoa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi. Direktiivin 4 ja 5 artiklan soveltamista koskevasta seitsemänneistä tiedonannosta käy ilmi, että kanavat ovat noudattaneet eurooppalaisia teoksia koskevia vaatimuksia yleisesti ottaen tyydyttävästi. Samalla on kuitenkin vahvistunut tarve nykyaikaistaa alan oikeudellisia puitteita EU:ssa, kun teknologian ja markkinoiden kehitys on avannut mahdollisuuksia uusien audiovisuaalipalvelujen, kuten erilaisten erikseen tilattavien palvelujen, kehitykselle. Puitteet saadaan ajan tasalle, kun audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva muutosdirektiivi saadaan hyväksytyä.